

pression tvinges til at ændre sin forklaring eller nægte at afgive forklaring.

7.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at der i sager om alvorlig kriminalitet kan være anledning til i videst muligt omfang at anvende de muligheder, der allerede efter gældende ret er for at opnå og sikre vidneforklaringer.

Der er efter Justitsministeriets opfattelse ikke behov for med henblik herpå at ændre den nugældende bestemmelse i § 747, stk. 1, 2. pkt., da denne regel antages at give adgang til indenretlig afhøring, når der kan være risiko for, at vidner kan blive udsat for vold, trusler, pression eller i øvrigt føle sig under pres, som får dem til at ændre forklaring eller nægte at afgive forklaring.

I tilknytning til vedtagelsen af lovforslaget vil Justitsministeriet derfor anmode rigsadvokaten om at udsende en meddelelse til politiet og anklagemyndigheden om i videst muligt omfang at søge at anvende anteciperet bevisførelse, når omstændighederne taler for det.

8. Udelukkelse af grupper af personer fra retsmøder

8.1. Gældende ret

Ifølge retsplejelovens § 29 er retsmøder offentlige, hvis ikke det modsatte er særligt foreskrevet.

Retsplejelovens § 32 regulerer adgangen til offentlige retsmøder. Bestemmelsen gælder for både civile sager og straffesager.

Ifølge § 32, 1. pkt., har personer under 18 år ikke adgang til offentlige retsmøder, medmindre retten undtagelsesvis tillader dette. Herudover kan retsformanden ifølge § 32, 4. pkt., begrænse antallet af personer i retslokalet, hvis der ikke er plads til alle. Endelig kan retten nægte bestemte personer adgang til retslokalet. Dette gælder for det første personer, der befinder sig i en sådan tilstand, at de af hensyn til rettens værdighed eller ro og orden bør udelukkes, eller som inden for de seneste 10 år har været i fængsel eller udstået straf af arbejds- eller sikkerhedsforvaring eller har været anbragt i sindssygehospital, åndssvageanstalt eller anden anstalt i medfør af straffelovens § 68-70, jf. § 32, 2. pkt. For det andet kan retten undtagelsesvis nægte enkelte bestemte personer adgang, hvis det skønnes nødvendigt for at opnå en sandfærdig forklaring af et vidne eller en part, jf. § 32, 3. pkt.

8.2. Forslaget i handlingsplanen

For personer, der skal afgive forklaring i en sag vedrørende organiseret kriminalitet, kan det virke

meget ubehageligt, hvis medlemmer af den pågældende gruppe eller organisation – f.eks. en rockergruppe – befinder sig i retslokalet som tilhørere. Selv om de pågældende ikke ved støj eller på anden måde er til gene for retshandlingen, kan deres tilstedeværelse føles som en trussel mod vidner og andre, der deltager i retsmødet, hvilket også i nogle tilfælde kan være tilsigtet.

Det foreslås derfor i handlingsplanen at udvide den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 32 således, at retten undtagelsesvis kan nægte enkelte personer eller grupper af personer, herunder venner, bekendte, familiemedlemmer og personer, der tilhører en bestemt gruppe – typisk samme gruppe som tiltalte – adgang til et offentligt retsmøde, hvis det skønnes nødvendigt for at opnå en sandfærdig forklaring af et vidne eller en part.

8.3. Justitsministeriets overvejelser

Det er som nævnt ovenfor efter de gældende regler i et vist omfang muligt af udelukke enkelte personer fra retsmøder, fordi deres tilstedeværelse skaber uro, eller fordi de er tidligere straffede. Det er også muligt at udelukke enkelte bestemte personer, når det skønnes nødvendigt for at opnå en sandfærdig forklaring fra et vidne eller en part.

Justitsministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at hensynet til at opnå en sandfærdig forklaring – og dermed både hensynet til at kunne få belyst sagen fuldt ud og hensynet til vedkommende vidne eller part – taler for, at der kan ske udelukkelse af en gruppe af personer fra et retsmøde, uden at retten skal foretage en individuel vurdering af, om den enkeltes tilstedeværelse er en hindring for at opnå en sandfærdig forklaring.

En ny og mere præcis regel om udelukkelse af en gruppe af personer må således antages at være nemmere at administrere for retten.

Bestemmelsen omfatter både straffesager og civile sager, men vil i praksis formentlig kun blive anvendt i straffesager.

Det foreslås i øvrigt, at der i forbindelse med ændringen foretages en sproglig ajourføring og enkelte andre ændringer af reglen i § 32.

Reglen i § 32, 1. pkt., hvorefter retten undtagelsesvis kan tillade personer under 18 år at overvære offentlige retsmøder, foreslås ændret, således at udgangspunktet bliver, at børn har adgang til at overvære offentlige retsmøder. Dommeren skal dog efter en konkret vurdering kunne nægte børn adgang, men kun hvis barnet er under 15. Den foreslåede bestemmelse vil næppe indebære større forandringer i praksis. Det er således allerede i dag almindeligt, at